

річного досвіду функціонування закладу створено ефективно діючу систему управління, структурними підрозділами якої в ієрархічному порядку виступають: конференція, рада школи, педагогічна рада, художня рада, учнівська та батьківська ради, адміністрація закладу, науково-методична рада, соціально-психологічна служба, центр творчості, центр реабілітації, методичні об'єднання педагогічних представників і керівників творчих майстерень. Повноваження органів громадського управління закріплені статутом школи; мета, завдання, зміст і структура їх діяльності визначені у відповідних положеннях, розроблених і апробованих на практиці та реалізованих завдяки науково обґрунтованим організаційним механізмам.

Підґрунтям демократизації управління школою визначено перехід до громадсько-державного управління через залучення широкого кола батьків і представників громадських організацій до прийняття та виконання управлінських рішень (батьківська рада, батьківська конференція, лекторії). Завдяки означеній позиції наразі сформовано стійкий позитивний імідж у соціальному оточенні міста, країни та зарубіжжя. Миколаївська спеціалізована школа «Академія дитячої творчості» є сучасним загальноосвітнім навчальним закладом, у якому здійснюється організаційно та змістовно диференційоване навчання учнів на підґрунті культурологічної парадигми освіти, синтезі знань та досвіду, відтворених в оригінальній концепції, що реалізується в специфічному культурно-освітньому середовищі та забезпечує ефективне функціонування школи і стабільні позитивні результати її діяльності, в основі якої знаходиться співпраця педагога та дитини в культурно-освітньому просторі школи та громади.

ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДСЬКО-АКТИВНОЇ ШКОЛИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ

О. М. Онаць, к. пед. н.

Відповідно до завдання дослідження на поточний рік було вивчено та проаналізовано особливості громадсько-активної школи в контексті її розвитку як активної соціально-педагогічної системи.

З'ясовано, що в Україні громадсько-активною школою (далі – ГАШ) вважається будь-яка школа, у якій велика увага приділяється налагодженню партнерських стосунків між школою і громадою, між усіма ресурсами, які є в громаді; ГАШ не може існувати окремо від потреб громади, саме вона є ініціатором розвитку громади, підтримує вільний обмін думками, оцінює потреби мешканців та місцевості, де вона розташована, бере участь у прийнятті рішень на місцевому рівні, а також забезпечує зворотний зв'язок щодо прийнятих рішень з боку громади; залучає нових партнерів для створення широкого спектру послуг для дітей, молоді, сімей та членів громади.

Значна увага в такій школі приділяється освітнім, оздоровчим, соціальним послугам для всіх членів місцевої громади, незалежно від віку; розвитку учнівського та молодіжного руху; залученню представників громади до організації навчально-виховного та управлінського процесів з метою покращення навчання учнів школи та їхнього розвитку; зміцненню родини та взаємин між членами громади. Громадсько-активна школа – це громадський інститут, освітній, оздоровчий, культурний центр для осіб будь-якого віку і відкритий для кожного цілий день, кожний день, без вихідних.

Виявлено, що наявна нині в Україні модель громадсько-активної школи розвивалася на основі моделі громадських центрів Центральної Європи та на основі російської моделі громадсько-активних шкіл, яка представлена Красноярським центром «Сотрудничество на местном уровне», хоч визначення ролі школи як осередку розвитку громади та державно-громадське управління школою не є новими для України.

Встановлено, що громадсько-активні школи мають свої відмінності в економічних і соціальних ресурсах, у визначенні пріоритетів. Однак вони мають спільну філософію, що базується на демократичному ідеалі поваги до кожної людини та її прав на участь у справах громади для загального добра: спільні переконання щодо доступу освіти для кожного впродовж життя незалежно від віку та доступності ресурсів

школи для всіх (учнів, батьків, мешканців громади); спільне визначення потреб і ресурсів громади; залучення представників громади до участі в організації навчально-виховного процесу; стимулювання розроблення та впровадження інноваційних освітніх програм; підвищення рівня професійної компетентності та педагогічної майстерності вчителів; переорієнтація школи на особистість учня, вчителя, членів громади; формування активної громадянської позиції учня, відповідальності перед собою і громадою. Саме школа може стати ініціатором розвитку місцевої громади, не втрачаючи своїх основних функцій.

За дослідженнями, у громадсько-активній школі обов'язковою є наявність трьох основних напрямів діяльності: демократизація школи та класу, волонтерство школи та партнерство школи і місцевої громади, сила яких полягає у їх практичній спрямованості. З'ясовано, що існує десять узагальнених характеристик успішної громадсько-активної школи.

На основі аналізу публікацій та досвіду діяльності ГАШ у різних регіонах України можна зробити висновок про те, що діяльність громадсько-активної школи – це позитивне явище, адже учні отримують не тільки належний рівень академічної освіти, але і навички громадської активності та можливості самореалізації; її діяльність позитивно впливає не лише на формування громадянської позиції молоді, а й відповідальності молодих людей перед собою та громадою (це впливає на розвиток громади в цілому, тому що така школа не просто надає освітні послуги учням, але розвиває громаду, залучаючи батьків і мешканців місцевості до вирішення освітніх та соціальних проблем, які існують як у школі, так і в громаді); школа стає конкурентоспроможною; її ресурси більш ефективно використовуються в інтересах громади і навпаки; школа як громадський центр отримує більше реальної допомоги від місцевої громади, комерційних структур, органів влади.